

זיאמה רואה חולשות הממשלה ב-1) משרד החינוך,
2) חוסר תכניה כלכלית (קיצוב, יצוא, ארגון הייצור, פיקוח),
3) חוסר משרד בטחון. מפ"מ פעילה בקרב הערבים. יש לבדוק ענין
זרמי החינוך. רוצה לקיים הוועידה ב-15 לאבגוסט. יש לשים לב להפיץ
מלאכה בקרב העולים ולדאוג לאיש הקטן. יש ללמוד בשטח זה מיפן -
בה 14 אלף כפרים קטנים בקואופרציה של מלאכה. נשלח לשם 2-3 מהנדסים
ללמוד הדבר.

באו אצלי איסר וראובן. איסר חזר מאירופה. ישראלים
מחללים שם ישראל: סוחרים בשוק שחור, מבריחים כסף, ועוד. יש לו
נאמנים בכל בית-חרושת ובכל ישוב. יש מצב רוח נגד הממשלה. לא יכל
להגיד שהקומוניזם מתברר, או מפ"מ או חירות. אבל יש אי-שביעת רצון.
נגד בחירות עכשיו. ביקשתי לחבר לי "מפה" פוליטית של בתי-חרושת.

בוועדת כתבי היד (6.6.50) החלטנו על בדיקה כתבי היד
שכבר צולמו וישנם פה, לעשות רישום של הצילומים, לרכז הקטלוגים
של כתבי היד. לצלם גם ספרים יקרי מציאות; הוצע שדר אלוני ילך
לחו"ל. הוטל על ועדה (שזר, אסף ודינבורג) להגיש הצעות.

10.7.50 †

מונטור מודיע שבמחצית השנה הראשונה של 1950 הגיעו הכנסות
המגבית המאוחדת במזומן לסכום של 54.219.000 דולר. מזה ניתן למגבית
א"י - 26.684.915 דולר, לג'וינט 18.767.883, 7.873.167 בעיקר
בשביל מהגרים בני.י.

מודיעים לי שבחודש מאי נצטרפו למפלגה 4.381 חברים - זהו
המספר הכי גדול שנצטרף בחודש אחד. לפי המקומות: בתל-אביב - 1.268,
בחיפה 978, בירושלם 138, בבאר-שבע - 5, בבני-ברק 14, בחולון 51,
(מזחבלוקונים 85) לוד 34, נהריה 25, נשר 3, נתניה 51, רמלה 189,
רמת-גן 110 - ס"ה ערים 2,966. במושבות 356 (במגדל גד 114,

בפתח-תקוה - 79, בר"ל 41, ברעננה 41) במושבאים 62, במושבאי עוליים 150,
בקבוץ המאוחד 42 (בדור חיל 33, מלכיה 6, אילת 1, בית-העמק 1, האון 1)
בבתי עוליים 78, בצבא 17 - ס"ה 4.381.

עד 1 ביוני התפקדו 79.021, ס"ה לאחד ביולי 83.402 חבר.

שלמה לובינסקי מלודז', שלוש וחצי שנים בארץ - לא שייך
למפלגה, בעל זקן ארוך עד ברכיו, שמע על שני מושבים ע"י בית הכרם
וג'ורר (וולגה) שאין שם תפילין. הלך, לפני שבועים לשם ונתן ליהודים
תפילין, אסף בעיר עוד תפילין ושוב הלך וחילק. בפעם השלישית הלך
לוולגה - המדריכים התנמלו. מה פירוש התנמלו? צעקו שאין אורך
בתפילים. הצועקים היו 3-9 צעירים, נכנסו לצרכניה ומסר לאלה שהיו שם.
המושבים הם תימנים בשני המושבים. ראה תימני צעיר בצרכניה שאל אותו
אם יודע להניח תפילין - אמר כן. ביקש ממנו לנסות. ניסה והניח תפילין
באותו רגע נכנס מדריך וקוץ התפילין טעל הראש ואמר שלא ירשה יותר.
לא רצה לספר לאיש, אבל באותו ערב בא אליו תימני מפולגה וסיפר לו
שהמדריכים הלכו לתימנים ולקחו מהם התפילין. שנים לא רצו לתת התפילין
נעשה פרשוקול. אז הלך לרב הרצוג וסיפר לו הדבר. הרב נחרש.
סיפר ללובינסקי שה"מורה" בוולגה אמר לילדים אל תחשבו שהיהודי הזה
מבקש טובתכם - הוא נלחם בלגיון הערבי נגד המדינה היהודית.
מנין אתה מתפרנס? יש לו שני בנים במרים שמפרנסים אותו.
הוא נוסע למושבות ומחפש ילדים שלא נימולו - ומהל אותם. אתה מוחל?
לא, דאגתי למוחל. ברעננה עשה זאת לנער בן שמונה. המען שלו -
"יגיע חדש."

יעקב (ביום 7.7.50) מעורר בעית המכוניסו יש מכוון פיסיקלי
בשתפות עם מ. מתעכב דבר הקמת בה"ח לחומצה חנקנית - מפני משרד קיצוב
ואספקה. יש לדרוש ממנו קיצוב מחיר המוצרים. בסוף יולי יתקיים כנוס
תלמידים יהודים בעולם. ימשך 2-3 ימים. השאלה היא להקים המרכז
בירושלם? בוודאי. הג'וינט והקונגרס היהודי העולמי תומכים בארגון.

הועד דורש הקצבה של 6.000 ל"י, חציו מהממשלה חציו מהסוכנות. יש
רצון לאנשי מדע צעירים לעלות. דרוש איש לכך באמריקא. גם שה
נחוץ מרכז. יש לדאוג לשיכון. הטלחי על יעקב לעשות בירור מוקדם של
התנאים (שיכון, תעסוקה) ואביא הדבר לממשלה.

להשתלמות לרופאים דרושים 2.300 ל"י. ביקשתי יעקב לברר
זאת עם דר' מאיר.

תחנת הנסיונות החקלאית בשפל המדרגה. היועץ העיקרי של
חלפרין הוא דר' כרמון, בלעדיו אינו עושה כלום, 100
יש אנשים יותר חשובים? כן, דר' ויצמן,
בנו של משה ויצמן, עובר בסוכנות.

יש לברר החוקה לאוניוורסיטה. השלטון הוא חבר נאמנים
סתמנים על-ידי עצמם, (60 איש), חצים צריכים להתאשר על-ידי ההס' הציונית,
1/3 צריך להיות מתושבי הארץ, 2 מהדסה, 1 מהכנסת - נתלים בחוקה זו
בנוהג שבאמריקא ובאנגליה.

יש צורך בוועדה לבירור כל ענין מוטכות המדע והחינוך
העליונים, ויקתם הארגונית למדינה, הבטחת תירות המדע, משיכת כוחות
מדע מהחוץ, תיאום פעולותיהם.

יש להתייעץ על כך עם זלמן ולדבר עם שור. אולי להזמין
לוועדה רסנר, דינבורג, ברודצקי, דורי).

יעקב דורש שיש לחייב סמבורסקי להתייעץ אתו בכל הענינים,
פעם בשבוע. יעקב סבור שמשנה נעשה במסורת מחקר קרינת השמש לאשבל.
יש כוחות צעירים יותר חשובים במסדר התחבורה יש כוחות נוכחיים. אין
למסור דבר זה לשיקולו היחיד של סמבורסקי.

100

סיפורתי באותו יום ללוקר על תכניתי - לעשות תכנית כוללת

של עליה, קליטתה ומימונה לשלוש שנים, לגייס בארץ מלווה חובה של מאה מיליון ל"י ובעולם מליארד דולר חציו בתרומה, חציו במלווה לעשרים שנים. הדבר נראה ללוקר. סיפורתי זאת גם לרבקה שולמן. היא סבורה שזה "מעשי והכרחי".

בא אצלי באותו יום (7.7.50) אגרון. יש מו"ל באנגליה

ובאמריקא הרוצה להוציא שורה של נאומי באנגלית. ביקשתיו לחכות עד שיצא ספרי בהילחם ישראל. אגרון מציע להוציא עתון יומי לעולים, חציו עברית, חציו באחת השפות: הונגרית, רומנית, צרפתית, איספניולית, אידיש. וזה יעלה 100.000 ל"י לשנה. מוצא עתון שבועי "הפרוודור" ע"י משרד החינוך - יש לבטל אותו, הצבא מוציא "לעולה" - גם זה אפשר לבטל. הצבא מוציא עכשיו 45.000 ל"י על עתונים בשביל הצבא. אגרון מציע לבטל בוצאה זו ולהשקיע זאת בעתון החדש, ולדרוש מהמו"לים שיובילו עתוניהם לחיילים & והחייל יקנה עתון בכספו. ביטול שני העתונים כנ"ל יתן 15.000 ל"י, מהצבא 45.000, יחסרו עוד 40.000.

שלחתי אלקנה לוולגה לברר התלונות של ש. לובינסקי (ראה

עמוד 24).

ישראל ישעיהו דורש 10.000 ל"י בשביל החזקת 100 צעירים תימנים

למשך שלושה חדשים: חדשים ילמדו, חודש יסתכלו במסקים לצרכי העבודה. חציים יבואו משובי התימנים, חציים - לאו דווקא מיוצאי תימן או תימנים ותיקים שילכו להדריך בישובי תימנים. אינו רוצה לא תימנים. אמרתי לו שאני רוצה להרחיב המסגרת ולהאריך זמן הלימודים ולכלול שלושה ענפים: אימון צבאי, לפחות שלושה חדשים, אימון חקלאי, ביהוד בענפים במצויים בכפרי התימנים (ירקות, עופות, בהמות דקות) וכל ששת החדשים לימודים (תולדות ההתישבות, הציוניות, חלוציים, ידיעה כללית על זמננו ובעיותיו וגמאון לקריאה). יש לדאוג שיהיו בתוך המאה גם מספר בחורות. אם ימצאו בתוכנו מוכשרים ביותר - ישארו לאימון כמוסף על-מנת לעשותם קצינים בצה"ל. ביקשתי לדבר עם אליק ולשתף בעיבוד התכנית קצין נח"ל. כל הדבר יעשה במסגרת נח"ל.

בררתי עם קפלן וספיר מצב הדיוזים לצרכי צבא.

גולדנברג הצליח עד עכשיו להשיג רק מיליון אחד. על מברקי שאנו צרכים להתקשר מיד על 10.5 מיליון ולשלם תיכף 5,5 מיליון דולר ענה שרק בספטמבר הוא מקווה להגיע לחמשה מיליון. ספיר יסלגרף היום לדולק שנמצא באמריקא.

בינתיים מודיעה הצירות מושינגטון כי לאחר שנודע לניילס שאנו מבקשים הלוואה חדשה של 30 מיליון דולר מהבנק הביע השתוממותו למה אין אנו מבקשים הרבה יותר, ולא מהבנק אלא מהנשיא, כי עכשיו השעה.

ברור שיחד עם הפעולה הגדולה שאני מציע לעשות

(בארץ מאה מיליון ל"י ובתפוצות מיליארד דולר בשלוש שנים) יש לנסות דבר לממשלה האמריקנית ואולי גם לממשלות אחרות.

כ"ו חשוון, 11.7.50

יום ב'

אריאב ואשכול: אריאב - מוכנים להרחיב מסעי הגפן. יש 250 כורמים שמוכנים לעבד כל אחד חמשים דונם - במרחק, כי אין אדמה במושבותיהם. שפריר הציע אדמה ע"י חוליקאת - 12.000 דונם. האדמה מתאימה. נחוץ מינימום גשמים 500 מ"מ - - ויש. אין די סתילים. "הוועדה המשותפת" החליטה על אדמת הפרוזדור, כי אדמת חוליקאת היא אדמת השקאה - כשיתקינו השקאה. אשכול חולק על אדמת חוליקאת. לגפנים טובה אדמת הרים. יש גם ישובים שזקוקים לעבודה זו.

בררתי עם אשכול סיכויי ההתישבות לשנים הקרובות.

אפשר להקים עוד 60.000 יחידות משק בשנים הקרובות - אם בשלוש או בארבע שנים, על שטח של 1.5 מיליון דונם (20 - 25 דונם ליחידה). בעוד שבוע יוכל למסור לי כל החומר. במחנות יש עוד כעשרים אלף תימנים (נפש) - בערך 4.000 משפחה. אין אשכול סבור שכולם ישלחו להתישבות. מדוע? אין כמה מוכשרים לבנות התישבות בהנאי המצוקה שלנו: משהקים במועט, עובדת כל המשפחה, ולמה לשלוח אותם לעיר.

. / .